

Sami Metelinen

EPÄLUOTTAMUKSEN PALUU

Usko politiikkaan osoittautui koronakevään poikkeustilaksi



- Suomalaisen luottamus politiikkaan on pudonnut koronakevään 2020 huippulukemista. Alle neljäsosa (23 %) pitää poliitikkojen kansalaisille antamaa tietoa luotettavana. Luottamus on pudonnut viime keväästä 25 prosenttiyksikköä.
- 71 prosenttia suomalaisista antaa täyden tukensa hallituksen toimille koronavirusepidemian torjumiseksi. Lukema on kuitenkin pudonnut 18 prosenttiyksikköä keväästä.
- Luottamus viranomaistietoon on selvästi korkeampaa kuin luottamus poliitikkojen antamaan tietoon. Kaksi kolmesta (66 %) sanoo pitävänsä THL:n ja muiden terveysviranomaisten antamaa tietoa luotettavana.
- 82 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että asioiden yksinkertaistaminen, tahallinen vääristely ja suoranaisten valehtelu politiikassa ovat yleistyneet.
- Miehet (78 %) ovat kiinnostuneempia politiikasta kuin naiset, joista vain 57 prosenttia sanoo olevansa politiikasta kiinnostuneita ja seuraavansa sitä aktiivisesti.

Keväällä 2020 alkanut koronaviruspandemian ensimmäinen aalto vaikutti suomalaisten asennoitumiseen politiikkaan poikkeuksellisella tavalla. Kriisi yhdisti suomalaiset, ja luottamus aiemmin parjattuihin poliitikoihin ja puolueisiin kohosi ennennäkemättömiin lukemiin.¹ Pandemian toisen aallon käynnistyessä lokakuun loppussa suuri osa kevään luottamuslisästä politiikkaan on haihtunut. Erityisesti tämä näkyy epäilyksen kasvuna poliitikkojen antaman tiedon luotettavuuteen, eikä luottamus viranomaisiin ole enää samalla tasolla kuin keväällä.

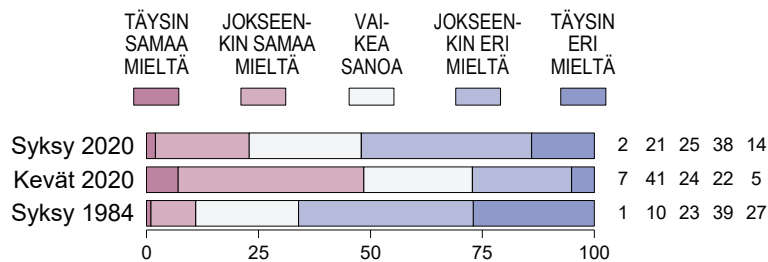
Suomalaisista alle neljäsosa (23 %) on sitä mieltä, että poliitikkojen kansalaisille antama tieto on luotettavaa (Kuvio 1). Toista mieltä on yli puolet (52 %).

Muutos kevään kyselyyn nähden on poikkeuksellisen suuri. Samaa mieltä olevien osuus on pienentynyt seitsemässä kuukaudessa 25 prosenttiyksikköä ja eri mieltä olevien osuus kasvanut saman verran. Vastaavan suuruisia asennemuutoksia havaitaan arvo- ja asennetutkimuksissa ylipäänsä harvoin, ja silloinkin yleensä vain useiden vuosien yli.

Erityisen suuria asennemuutoksia kriittisempään suuntaan havaitaan naisten (-33 %-yks.), 56–65-vuotiaiden (-35 %-yks.), eläkeläisten (-32 %-yks.), akavalaisten (-35 %-yks.) ja pienimmillä, alle 4 000 asukkaan paikkakunnilla asuvien keskuudessa (-36 %-yks.).

Eri puolueiden kannattajista vasemmistoliiton äänestäjien luottamus poliitikkojen antamaan

KUVIO 1. ”Poliitikkojen kansalaisille antama tieto on luotettavaa” (%)



tietoon on romahtanut eniten (-38 %-yks), mutta luottamus on pudonnut rajusti muissakin äänestäjäryhmissä. Myös esimerkiksi pääministeripuolue SDP:n kannattajien luottamus poliitikkojen antamaan tietoon on pudonnut 25 prosenttiyksikköä.

Perussuomalaisten äänestäjien luottamus poliitikkojen antamaan tietoon oli heikkoa jo keväällä, mutta nyt sitä ei ole jäljellä enää käytännössä ollenkaan. Vain kolme prosenttia perussuomalaisten kannattajista luottaa poliitikkojen kansalaisille antamaan tietoon (kaikki väestöryhmittäiset erittelyt löytyvät erillisestä Kuviliitteestä).

Lippujen luo kokoontuminen loppui

Keväällä 2020 havaittiin eri puolilla maailmaa niin sanottu rally round the flag -ilmiö, jonka voi suomentaa lippujen luo kokoontumiseksi.² Ilmiön nimesi amerikkalainen valtiotieteilijä John Mueller 1970-luvulla. Hän havaitsi, että Yhdysvaltain presidentin suosio kasvaa aina suurten kansallisten kriisien yhteydessä.³ Koronakriisin positiivinen vaikutus eri maiden hallitsevien poliitikkojen suosioon kasvuun on vahvistettu tieteellisessä tutkimuksessa kuluneen vuoden aikana.⁴

Toistaiseksi käytössä ei ole vielä riittävää tietoa siitä, miten koronapandemian toinen aalto vai-

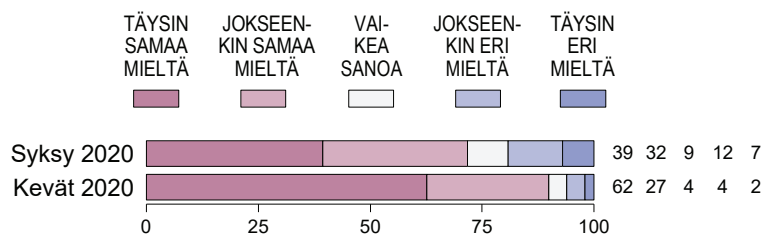
uttaa poliitikkojen suosioon eri puolilla maailmaa. Kesän aikana koronan ilmaantuvuus pysyi alhaisena verrattuna kevään tautikehitykseen, mutta alkoi maailmanlaajuisesti kiihtyä jälleen lokakuussa 2020.⁵ Tämä Arvo- ja asennekysely toteutettiin lokakuun lopussa, jolloin päivittäisten uusien koronavirustartuntojen määrä Suomessa oli noin 200, kun se marraskuun lopussa oli kasvanut jo yli 400:n.⁶

Näin ollen tämänkertainen kysely kuvailee suomalaisten asenteita politiikkaan ja viranomaisiin tilanteessa, jossa toinen aalto ei vielä ollut pahimmillaan. Kyselyn tulokset viittaavat siihen, että akuutin tautitilanteen helpottaessa asenteet politiikkaa ja puolueita kohtaan ovat palanneet kohti pitkän aikavälin keskiarvoja mutta ovat edelleen tavanomaista myönteisempiä poliitikkoja kohtaan.

Luottamuksen rapautuminen poliitikkojen antamaan tietoon näkyy myös mielipide-erojen kasvussa suhtautumisessa koronatoimiin. Edelleen suuri enemmistö (71 %) suomalaisista antaa täyden tukensa hallituksen toimille koronavirus-epidemian torjumiseksi, vaikka ne ovat poikkeuksellisen järeitä (Kuvio 2). Yksimielisyys ei ole kuitenkaan enää kevään tasolla, jolloin 89 prosenttia oli väitteen kanssa samaa mieltä.

Koronatoimien kyseenalaistaminen on kasvanut.

KUVIO 2. ”Vaikka hallituksen toimet koronavirusepidemian torjumiseksi ovat poikkeuksellisen järeitä, annan niille täyden tukeni” (%)



Erityisen paljon (23 %-yks.) on pudonnut täysin rinnoin hallitukselle tukensa antaneiden osuus, ja nyt myös kriitikkoja on vähäistä enemmän. Vastakkaisella kannalla on nyt 19 prosenttia suomalaisista, kun keväällä heitä oli vain kahdeksan prosenttia. Toisaalta on syytä ottaa huomioon, että kyselyajankohtana ei ollut voimassa keväeseen nähden erityisen järeitä toimia.

Poikkeusolojen ja valmiuslain ajan poliittista keskustelua leimasi poliittinen yksimielisyyden poikkeustoimien tarpeesta yli hallitus-oppositiorajan. Tämä yksimielisyyden mureni loppukevään ja kesän aikana. Syksyllä otsikoissa oli esimerkiksi keskustelu hallituksen maskilinjasta, joka sai osakseen kritiikkiä.⁷ Poliitikoiden keskinäisen kritiikin ja kyseenalaistamisen lisääntyminen saattaa näkyä myös kansalaisten asenne-erojen kasvussa.

Erityisen kriittisiä hallituksen linjaa kohtaan ovat johtavassa asemassa olevat (37 % antaa tukensa hallituksen toimille) sekä perussuomalaisten (38 %) ja Liike Nytin⁸ (41 %) äänestäjät. Muissa äänestäjäryhmissä yli puolet antaa tukensa hallituksen toimille.

Puolueet maalitauluina

Tämänkertaisen tutkimuksen tulokset suomalaisten suhtautumisesta poliittisiin puolueisiin vahvistavat käsitystä siitä, että luottamuksen rapautuminen poliitikkojen tarjoamaan tietoon johtuu puoluepolitiokinnista.

Arvo- ja asennetutkimuksessa on vuodesta 1984 kysytty suomalaisten suhtautumista väitteeseen, jonka mukaan puolueet ovat ajautuneet yhä kauemmas tavallisen ihmisen ongelmista.

Viranomaisiin luotetaan edelleen

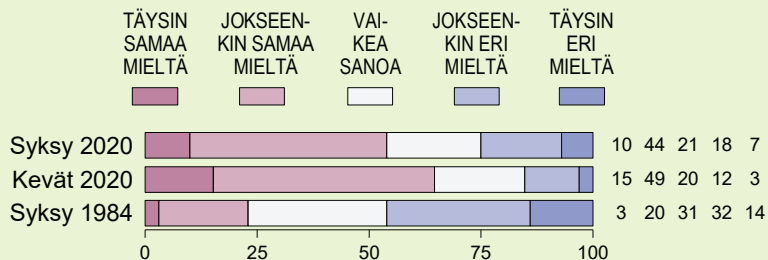
Koronakriisissä luottamus viranomaistietoon on pitänyt pintansa paremmin kuin luottamus poliitikkojen puheisiin. Yli puolet (54 %) on sitä mieltä, että virkamiesten kansalaisille antama tieto on luotettavaa (Kuvio 3a). Toista mieltä on neljäsosa (25 %). Luottamus on kuitenkin vähentynyt viime keväeseen nähden kymmenen prosenttiyksikköä. Asiaan on saattanut vaikuttaa esimerkiksi julkisuudessa käyty keskustelu maskitutkimuksista.⁹

Erityisen heikkoa luottamus viranomaistietoon on perussuomalaisten (22 % luottaa) ja Liike Nytin (25 %) äänestäjien, yrittäjien (35 %) ja työttömien (36 %) kohdalla.

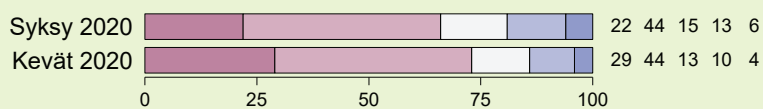
Parhaiten on pitänyt kansalaisten luottamus terveysviranomaisiin, joskin myös se on laskenut hieman viime keväästä. Nyt kaksi kolmesta (66 %) sanoo pitävänsä THL:n ja muiden terveysviranomaisten antamaa tietoa luotettavana (Kuvio 3b). Perussuomalaisten äänestäjät (34 % luottaa) ja yrittäjät (36 %) erottuvat terveysviranomaistenkin kohdalla heikolla luottamuksellaan.

KUVIO 3. Luottamus viranomaisiin

3a "Virkamiesten kansalaisille antama tieto on luotettava" (%)



3b "THL:n ja muiden terveysviranomaisten antama tieto on luotettava" (%)



⁹ Helsingin Sanomat (2020).

Tätä mieltä on nyt kaksi kolmesta (67 %) ja 15 prosenttia on väitteen kanssa eri mieltä (Kuvio 4).

Pitkä aikasarja kertoo karua tarinaa suomalaisten luottamuksesta puoluejärjestelmää kohtaan. Vaikka suhtautuminen on jossain määrin vaihdellut halki vuosikymmenten, on jatkuvasti vähintään 70 prosenttia pitänyt puolueita vieraantuneina kansalaisten arjesta.

Koronakeväänä 2020 asenteissa nähtiin hetkellinen poikkeama, kun kriittinen näkemys puolueista putosi 51 prosenttiin. Syksyyn tultessa tilanne on normalisoitunut, ja kritiikki puolueita kohtaan on kasvanut 16 prosenttiyksikköä.

Kriittisyys on tosin edelleen pitkän ajan keskiarvoa (76 %) vähäisempää.

Epäluottamus puolueisiin on suurinta keski-ikäisten ja vähän koulutettujen väestöryhmissä, pienintä taas nuorten, opiskelijoiden ja akateemisesti koulutettujen parissa. Puolueiden kannattajaryhmissä erottuvat perinteisiin puolueisiin pettyneet: Liike Nytin äänestäjistä lähes kaikki (98 %) ovat sitä mieltä, että puolueet ovat ajautuneet yhä kauemmaksi tavallisen

Joka toinen löytää itselleen puolueen.

ihmisen ongelmista, ja niin ajattelee myös valtaosa perussuomalaisten kannattajista (86 %).

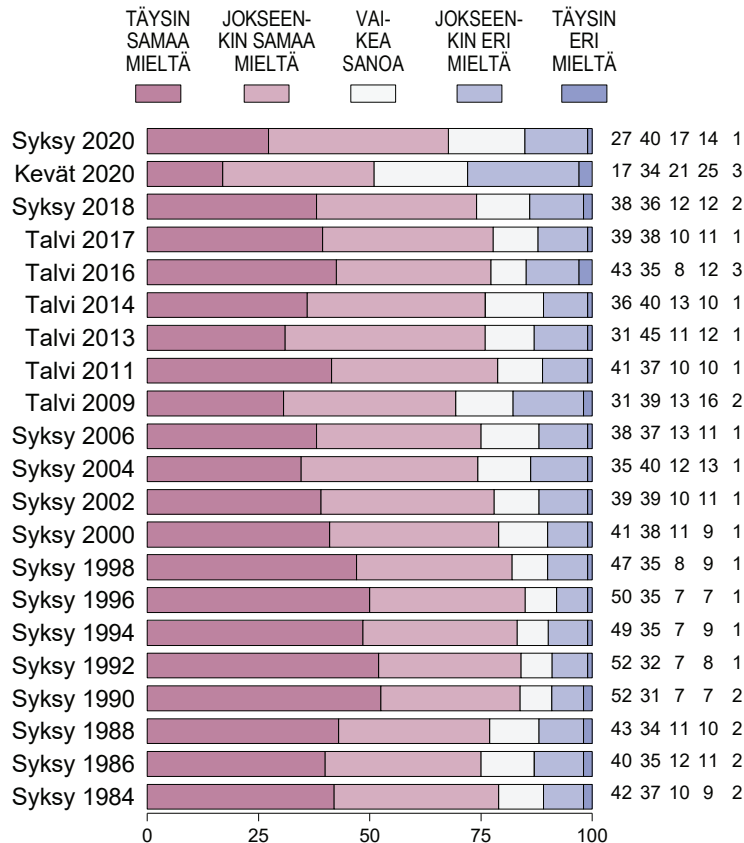
Suomalaisille leimallinen kriittisyys puolueita kohtaan on siis herännyt koronakevään uinahuksen jälkeen. Askel kohti arkea jää kuitenkin lyhyemmäksi tarkasteltaessa suomalaisten henkilökohtaista puoluesuhdetta.

Kolmasosalle (32 %) mikään puolue ei aja itselle tärkeitä asioita (Kuvio 5), mutta viime vuosien mittauksiin verrattuna varsin moni (49 %) löytää puolueiden joukosta itselleen sopivan asianajajan.

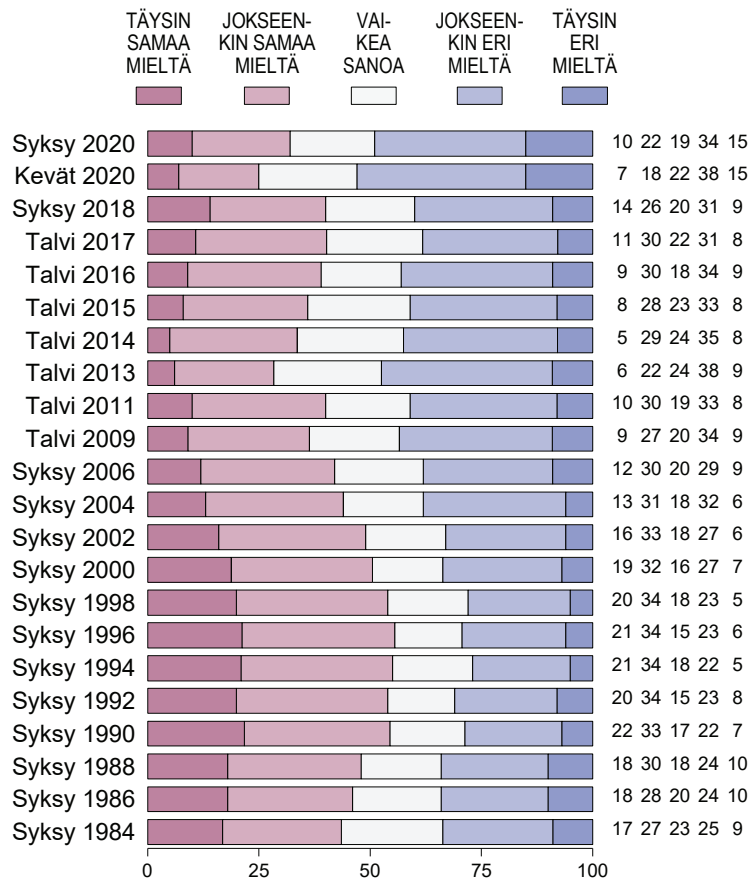
Viime kevääseen nähden sopivaa puoluetta etsiskelevien joukko on kasvanut (7 %-yks.), mutta osuus on silti edelleen pienempi kuin ennen koronakriisiä vuonna 2018, jolloin 40 prosenttia ei löytänyt itselleen puoluetta. Nykyisen kaltaisia lukemia saatiin viimeksi vuonna 2013, jolloin Jyrki Kataisen hallitus oli kautensa puolivälissä.

Kaikkein tyytyväisimpiä valintaansa ovat erityisesti vihreiden (73 %) ja vasemmistoliiton (79 %) äänestäjät. Sen sijaan Liike Nytin äänestäjät ovat edelleen pettyneitä puoluetarjontaan. Heistä enemmistö (56 %) ei koe minkään puolueen ajavan itselleen tärkeitä asioita.

KUVIO 4. ”Puolueet ovat ajautuneet yhä kauemmas tavallisen ihmisen ongelmista” (%)



KUVIO 5. ”Mikään puolue ei aja juuri minulle tärkeitä asioita” (%)



Ärsyttävän kiinnostava politiikka

Kritiikki puoluepolitiikkaa kohtaan saattaa selittyä sillä, että poliittisen pelin nykyinen tyyli ei suomalaisia miellytä. Peräti 82 prosenttia suomalaisista on sitä mieltä, että asioiden yksinkertaistaminen, tahallinen vääristely ja suoranainen valehtelu politiikassa ovat yleistyneet (Kuvio 6a). Eri mieltä on vain pieni vähemmistö (6 %). Näkemys ei ole juuri kahdessa vuodessa muuttunut. Selvä enemmistö kaikissa väestöryhmissä on sitä mieltä, että jokin on pahasti pielessä vallitsevassa, kärjistävässä tavassa tehdä politiikkaa.

Politiikan tyylin muutoksella on kuitenkin myös käänköpuolensa. Siitä huolimatta, että kansalaiset eivät kovin mairittelevaa arvosanaa suomalaisesta politiikasta anna, politiikka kiinnostaa. Yli kaksi kolmesta (68 %) sanoo olevansa kiinnostuneita politiikasta ja seuraavansa sitä aktiivisesti (Kuvio 6b). Vastakkaisella kannalla on neljäsosa (26 %).

Politiikkaa seuraavien osuus on kasvanut 22 prosenttiyksikköä vuodesta 2004, jolloin kiinnostus politiikkaa kohtaan oli mittaushistorian alhaisimmalla tasollaan.

Kiinnostus politiikkaan kasvaa sosioekonomisen aseman myötä, mutta huomionarvoisin suhtautumisero paikantuu sukupuolten välille. Miehet (78 %) ovat paljon kiinnostuneempia politiikasta kuin naiset, joista vain 57 prosenttia sanoo olevansa politiikasta kiinnostuneita ja seuraavansa sitä aktiivisesti.

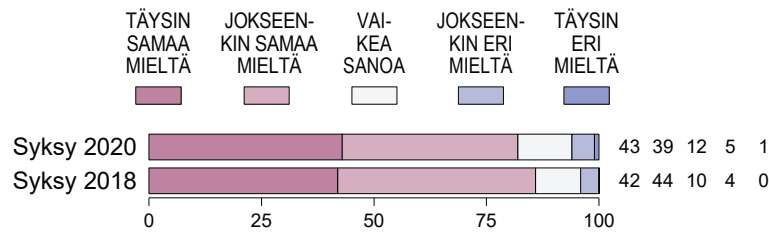
Vahva kiinnostus politiikkaa kohtaan on demokratian kannalta myönteinen asia, mikäli se johtaa myös osallistumisasteen kohenemiseen vaaleissa. Keväällä koronakriisin aikana näytti siltä, että usko suomalaisen demokratian toimivuuteen olisi elpymässä. Alituisen riitelyn sijasta poliitikot keskittyivät ratkomaan kaikille yhteistä ongelmaa.

Nyt tuo kevään taika on hälvemässä, ja käsitykset demokratian toimivuudesta siirtyvät pari piirua epäilevämpään suuntaan. 38 prosenttia arvioi, että demokratia toimii Suomessa niin hyvin, että puheet kansalaisten huonoista vaikutusmahdollisuuksista ovat vailla pohjaa (Kuvio 6c). Toisella kannalla on hieman useampi, 42 prosenttia.

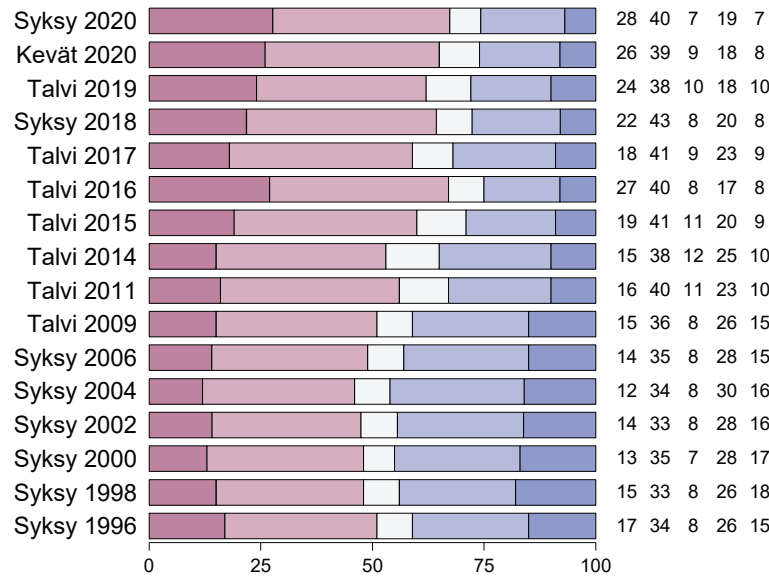
PS:n äänestäjät ovat pettyneitä demokratiaan.

KUVIO 6. Suhtautuminen politiikkaan (%)

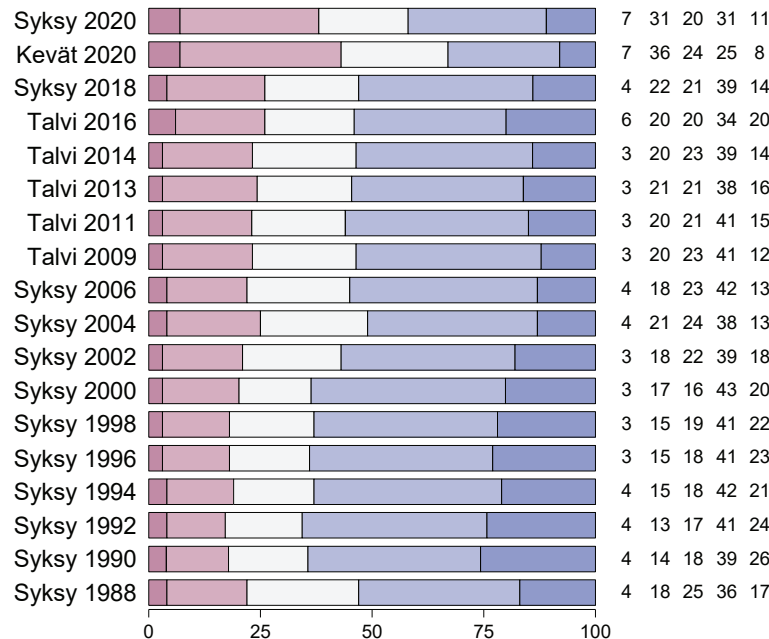
6a "Asioiden yksinkertaistaminen, tahallinen vääristely ja suoranainen valehtelu politiikassa ovat yleistyneet" (%)



6b "Olen kiinnostunut politiikasta ja seuran sitä aktiivisesti" (%)



6c "Demokratia toimii Suomessa niin hyvin, että puheet kansalaisten huonoista vaikutusmahdollisuuksista ovat vailla pohjaa" (%)



Selvästi tyytyväisimpiä demokratian tilaan ovat keskustaa (63 %) äänestävät, mutta myös enemmistö kokoomuksen (56 %), RKP:n (54 %) ja SDP:n (53 %) kannattajista on tyytyväinen nykytilaan. Erityisen pettyneitä demokratian toimivuuteen ovat perussuomalaisen (69 % kriittisellä kannalla) ja kristillisdemokraattien (50 %) äänestäjät, työttömät (51 %) ja työntekijät (50 %).

Kaiken kaikkiaan tyytyväisyys demokratian toimivuuteen on edelleen paljon mittaushistorian keskiarvoa (23 %) suurempaa, jos kohta asenteet näyttäisivät olevan palaamassa kohti perinteisiä, tyytymättömpiä lukemia.

Toinen aalto ei vielä näy

Kriittisyys puolueita ja poliitikkojen puheita kohtaan on lokakuun loppuun tultaessa palannut jälleen lähemmäksi normaaliaikojen asenteita kevään poikkeuksellisen luottavaisten lukemien jälkeen.

Näyttäisi siltä, että muissakin Euroopan maissa rally round the flag -ilmiön vaikutus on alkanut hälvetä. Kehitys eri maiden välillä on kuitenkin ollut eritahtista. Esimerkiksi Saksassa hallituksen suosio on vielä marraskuussa pysynyt ennätyslukemissa.⁹ Toisaalta esimerkiksi Isossa-Britanniassa luottamus pääministeri Boris Johnsoniin on murentunut huhtikuusta lähtien¹⁰. Niin ikään Ranskassa luottamus hallituksen kykyyn hoitaa kriisiä on vuoden mittaan heikentynyt.¹¹

Koronaviruksen mahdollista pidempiaikaista vaikutusta suomalaisten luottamukseen politiikkaa ja viranomaisia kohtaan pääsemme arvioimaan vasta myöhemmin akuutin pandemian väistyttyä. Suomalaisten asenteiden osalta voimme kuitenkin jo tässä vaiheessa päätellä, että kevään 2020 poikkeuksellisen vahva luottamuksen vahvistuminen poliittisiin instituutioihin oli todennäköisesti koronavirukseen liittyvien pelkojen aiheuttama poikkeustila.¹²

Kuluttamiseen toivotaan muutosta

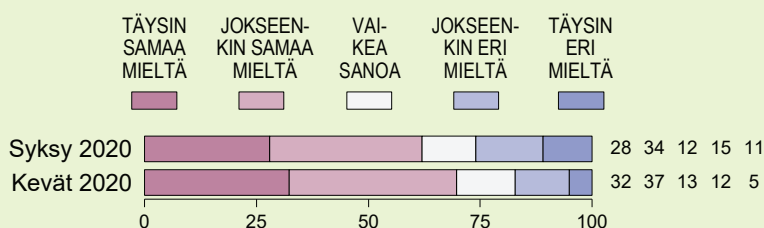
Koronapandemia on herättänyt myös keskustelun siitä, muuttuvatko ihmisten kulutustottumukset pysyvämmiin myös taudin selättämisen jälkeisenä aikana. Suomalaisista 62 prosenttia sanoo toivovansa, että koronavirusepidemia on alku kehitykselle, jonka myötä kuluttaminen ja matkustaminen vähenisivät pysyvästi (Kuvio 7). Eri mieltä on neljäsosa (26 %).

Uuden tilanteen edessä keväällä 2020 kulutuksen pysyvämpää muutosta toivoi kuitenkin useampi (69 %). Kulutustottumusten muutostoiveen vähenemiseen on saattanut vaikuttaa uhka pitkittyvän pandemian myötä

kasvavasta työttömyydestä ja toimeentulovaikeuksista. Jo keväällä oli nähtävissä, että talousuhka oli suomalaisten mielissä jopa itse pandemiaa suurempi uhka.^a

Toive kulutustottumusten pysyvästä muutoksesta on suurinta vasemmistoliiton (87 % samaa mieltä), vihreiden (80 %) ja SDP:n (72 %) äänestäjien, alle 4 000 hengen kunnissa asuvien (80 %) ja työttömien (76 %) keskuudessa sekä 18–25-vuotiaiden ikäryhmässä (70 % samaa mieltä). Selvästi vähäisintä toive pysyvästä muutoksesta on RKP:n äänestäjien (21 %) ja johtavassa asemassa olevien keskuudessa (26 %).

KUVIO 7. ”Toivon, että koronavirusepidemia on alku kehitykselle, jonka myötä kuluttaminen ja matkustaminen vähenisivät pysyvästi” (%)



^a Metelinen (2020).

Kirjoittaja

Sami Metelinen on EVAn toimituspäällikkö.

Viitteet

- 1 Haavisto (2020).
- 2 The Economist (2020).
- 3 Mueller (1970).
- 4 Yam ym. (2020).
- 5 Worldometers (2020).
- 6 Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (2020).
- 7 Helsingin Sanomat (2020).
- 8 Väestöryhmän pienuuden vuoksi Liike Nyt:in vastaajien osalta tuloksia on pidettävä suuntaa antavina.
- 9 ZDF (2020).
- 10 YouGov (2020).
- 11 Ifop-Fiducial (2020).
- 12 Ks. Haavisto (2020) ja Metelinen (2020).

Lähteet

- The Economist (2020). Covid-19 has given most world leaders a temporary rise in popularity, <https://www.economist.com/graphic-detail/2020/05/09/covid-19-has-given-most-world-leaders-a-temporary-rise-in-popularity> (haettu 30.11.2020).
- Haavisto, I. (2020). Poliitiikan poikkeustila – Koronakriisi yhdisti suomalaiset, EVA Analyysi No. 81.
- Helsingin Sanomat (2020). Suomen maskikeskustelu on sisältänyt vähättelyä, pelottelua ja täyskäännöksen, nyt kokoomus haluaa sille ensimmäisen poliittisen uhrin, <https://www.hs.fi/politiikka/art-2000006668793.html> (haettu 30.11.2020).
- Ifop-Fiducial (2020). Balises d'opinion #117, Questions d'actualité (l'épidémie de coronavirus, le climat social et la police en France), <https://www.ifop.com/publication/questions-dactualite-lepide-mie-de-coronavirus-le-climat-social-et-la-police-en-france/> (haettu 30.11.2020).
- Metelinen, S. (2020). Näitä Suomi murehtii – Ykkösuhaiksi on nousut talouskriisi, EVA Analyysi No 84.
- Mueller, J. (1970). Presidential Popularity from Truman to Johnson, American Political Science Review. 64 (1): 18–34.
- Terveiden ja hyvinvoinnin laitos (2020). Tilannekatsaus koronaviruksesta, <https://thl.fi/fi/web/infektiotaudit-ja-rokotukset/ajankohtaista/ajankohtaista-koronaviruksesta-covid-19/tilannekatsaus-koronaviruksesta> (haettu 30.11.2020)
- Worldometers (2020). COVID-19 Coronavirus Pandemic, <https://www.worldometers.info/coronavirus/> (haettu 30.11.2020).
- Yam, K. C., Jackson, J. C., Barnes, C. M., Lau, J., Qin, X. ja Lee, H. Y. (2020). The rise of COVID-19 cases is associated with support for world leaders, Proceedings of the National Academy of Sciences Oct 2020, 117 (41) 25429–25433.
- YouGov (2020). Boris Johnson approval rating, <https://yougov.co.uk/topics/politics/trackers/boris-johnson-approval-rating> (haettu 30.11.2020).
- ZDF (2020). ZDF-Politbarometer – Mehrheit für fortgesetzten Teil-Shutdown, <https://www.zdf.de/nachrichten/politik/politbarometer-teil-shutdown-100.html?slide=Zufriedenheit> (haettu 30.11.2020).

Näin kysely tehtiin

Tulokset perustuvat 2 019 henkilön antamiin vastauksiin. Tulosten virhemarginaali on koko väestön tasolla 2–3 prosenttiyksikköä kumpaankin suuntaan. Tiedot kerättiin 16.–28.10.2020. Vastaajat edustavat koko maan 18–79-vuotiasta väestöä. Aineisto on kerätty Taloustutkimuksen internet-paneelilla ja painotettu edustamaan väestöä iän, sukupuolen, asuinalueen, koulutuksen, ammatin tai aseman, toimialan ja puoluekannatuksen mukaan. Aineiston tilastollisen jatkoanalyysin on tehnyt Yhdyskuntatutkimus Oy, joka on laatinut myös tulosgraafikan. Tulokset ja niiden tarkemmat väestöryhmittäiset erittelyt löytyvät EVAn kotisivuilta. EVAn Arvo- ja asennetutkimuksia on tehty vuodesta 1984. Tuloksiin voi tutustua osoitteessa: www.eva.fi/arvopankki.

Elinkeinoelämän valtuuskunta EVA on elinkeinoelämän ajatuspaja, jonka tavoitteena on edistää suomalaisen yhteiskunnan pitkän aikavälin menestystä. EVA tuottaa tietoa ja uusia näkökulmia julkiseen keskusteluun.

EVA Arviot esittelevät ajankohtaisia ideoita ja keskustelunaiheita. Arvioiden kirjoittajat vastaavat esitetyistä mielipiteistä, jotka eivät välttämättä edusta EVAn kantaa.

Arviot löytyvät EVAn kotisivuilta www.eva.fi.

ISSN 2342-074X (PDF)